

တၢ်ကဲထီၣ်သးတၢ်ဟံၣ်ဖျါ

လၢယူၤ ၁၅သီ, ၂၀၁၈ နံၣ် / KHRG လံာ်ကတြၢၢ်နီၣ်ဂံၢ်-18-41-I18

ဖၢၣ်ပူၤတၢ်ကဲထီၣ်သးတၢ်ဟံၣ်ဖျါ: ကီၢ်ပယီၤသးအတၢ်တုၤကျဲးဒုးအိၣ်ထီၣ်တၢ်ယုၢ်မ့ၢ်ဟး ဖျါးဒီး တၢ်ခးနါစိၤကျိဖးဒိၣ်အိၣ်ထီၣ်ဖဲ လူၤသီကီၢ်ဆၣ်, လၢမးရှး ၂၀၁၈နံၣ်

တၢ်ကဲထီၣ်သးတၢ်ဟံၣ်ဖျါတဘျီတဘျီအံၤဟံၣ်ဖျါဝဲ ဖဲလၢမးရှး, ၄သီ, ၂၀၁၈နံၣ်အနံၤ ကီၢ်ပယီၤသးမုၢ်ခးလီၤနါစိၤကျိဖျါ
သုၣ်တဖၣ်ဆူ ခိၣ်လီၤကဝီၤန့ၣ်သီပူၤတဖၣ်အိၣ်တၢ်အလီၤ ဖဲလူၤသီကီၢ်ဆၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်အံၤကဲထီၣ်သးခိၣ်ဖျါ ကညီတၢ်
ထူၣ်ဖျါးသးမုၢ်ခိၣ် (KNLA) ဒီးန့ၣ်သီပူၤတဖၣ်တြီၤဝဲကီၢ်ပယီၤသးမုၢ်ခိၣ်အတၢ်တုၤကျဲးဒုးတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤအံၤအယီၤန့ၣ်လီၤ.

တၢ်ကဲထီၣ်သးတၢ်ဟံၣ်ဖျါ | လူၤသီကီၢ်ဆၣ်, မုၢ်တြီၤကီၢ်ရၢၣ် (လၢမးရှး ၂၀၁၈ နံၣ်)

တၢ်ကဲထီၣ်သးတၢ်ဟံၣ်ဖျါလံာ်တဘျီအံၤ ဘၣ်တၢ်ကွဲးအိၣ်ခိၣ်ဖျါ ပျီပူၤပုၤမၤသကိးတၢ်ဖဲ ဖၢၣ်ပူၤကီၢ်ရၢၣ် လၢအဘၣ်
တၢ်န့ၣ်လီၤအိၣ်လၢ ကညီဂွံဝိခွဲးယာ်ကရူာ် (KHRG) လၢကမၤနီၣ်မၤယါ တၢ်မၤဘၣ်ဒီးပုၤဂ့ၢ်ဝိခွဲးယာ်အတၢ်အိၣ်သး
တဖၣ်ဖဲလီၤကဝီၤန့ၣ်လီၤ.¹ လံာ်ဟံၣ်ဖျါတဘျီအံၤဘၣ်တၢ်ဒီးန့ၣ်အိၣ်ဖဲ လၢအ့ၢ် ၂၀၁၈နံၣ် ယုၢ်ဒီးတၢ်ကစီၣ်အဂၤ
တဖၣ်လၢအမ့ၢ် တၢ်ကဲထီၣ်သးတၢ်ဟံၣ်ဖျါအဂၤ ၂၃ဘၣ်, တၢ်ထံၣ်လီၤသံကွၢ်သံဒီး ၁၈ခါ, ဟံၣ်ကဝီၤတၢ်ဟံၣ်ဖျါ ၂ဘၣ်,
တၢ်ဂီၤ ၃၂၂ဘၣ်ဒီး တၢ်ဂီၤမူ ၃၃၀ခါ လၢဘၣ်တၢ်ဆူထီၣ်အိၣ်လၢ မုၢ်တြီၤကီၢ်ရၢၣ်န့ၣ်လီၤ.²

¹ကညီဂွံဝိခွဲးယာ်ကရူာ် (KHRG)န့ၣ်လီၤပျီပူၤပုၤမၤသကိးတၢ်တဖၣ်လၢ ကီၢ်ပယီၤမုၢ်ထီၣ်တကပၤလၢကမၤနီၣ်မၤယါ
တၢ်မၤအာမၤပယုၤ တၢ်ကဲထီၣ်သးတဖၣ် ခိၣ်ဖျါတၢ်ဟံၣ်ဖျါတဖၣ် ဒ်တၢ်ဟံၣ်နီၣ်တၢ်အတီၤပတီၢ်တၢ်မၤအကျဲးအသိးဒီး မၤဝဲ
တၢ်ထံၣ်လီၤသံကွၢ်ဒီးသဝီဖိအဂၤတဖၣ်, ကွဲးဖျါထီၣ်ဟံၣ်ကဝီၤတၢ်ဟံၣ်ဖျါတဖၣ်လၢဘၣ်ယးဖဲ တၢ်လီၤလၢအဝဲသ့ၣ်
အိၣ်ညီန့ၣ်ဝဲတဖၣ်န့ၣ်လီၤ. ဖဲတၢ်ကွဲးထီၣ်ဝဲ တၢ်မၤနီၣ်မၤယါပုၤဂ့ၢ်ဝိခွဲးယာ်တၢ်မၤအာမၤပယုၤအလံာ်ဟံၣ်ဖျါအခါ ပျီပူၤပုၤမၤ
တၢ်ဖဲတဖၣ်ဘၣ်တၢ်ဟ့ၣ်ဂံၢ်ဟ့ၣ်ဘါအိၣ် လၢကမၤနီၣ်မၤယါဝဲ တၢ်မၤပယုၤပုၤဂ့ၢ်ဝိခွဲးယာ်လၢအဝဲသ့ၣ်ဆိမိၣ်ဝဲလၢအ ကါ
ဒိၣ်တဖၣ် ခိၣ်ဖျါတၢ်မၤလီၤတၢ်တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤတဖၣ်လၢ တၢ်ဂ့ၢ်ခိၣ်ထံးတဖၣ်လၢကျဲးအါဘိဒီး ဒ်ပမၤန့ၣ်အိၣ် လၢဂံၢ်ခိၣ်
ထံးအသိး ဒီးတၢ်ကဲထီၣ်သးအတၢ်ဆိတလဲအတၢ်ထီၣ်သတြီၤသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

²ဒ်သိး KHRG တၢ်မၤအကျိၤအကျဲးပိညါတဖၣ်ကအိၣ်ဖျါ ဖျါဖျါဖျါအါထီၣ်အဂီၢ်ဒီး ဒ်သိးတၢ်ကမၤန့ၣ်အါထီၣ်သဝီဖိ
အတၢ်လၢခိၣ်ဒီး အတၢ်ထံၣ်တၢ်ဆိကမိၣ်သ့ၣ်တဖၣ်အဂီၢ် KHRG မၤတၢ်ဆဲးကျိး လီၤလီၤဒီး သဝီဖိလၢအအိၣ်လၢ
ကီၢ်ပယီၤမုၢ်ထီၣ်ကလံာ်ထးတဖၣ်န့ၣ်လီၤ. ဒ် KHRG အတၢ်ပညိၣ်အိၣ်ဝဲအသိး ပျီပူၤတၢ်ကစီၣ်လၢတၢ်ဒီးန့ၣ်အိၣ်လၢ
ဘၣ်တၢ်ရဲၣ်သဲကတီၤအိၣ်ဒ်တၢ်မၤအကျိၤအကျဲးအိၣ်ဝဲအသိးဝံၤ တၢ်ကျိၤထံကွၢ်တၢ်တၢ်ကစီၣ်တဖၣ်ဒီးလၢပုၤတူၢ်ဘၣ်
တၢ်အတၢ်ဘၣ်တၢ်ဘၢအဂီၢ်တၢ်မၤဘၢတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤတနီၤဝံၤအလီၤခံ ပျီပူၤတၢ်ကစီၣ်လၢ တၢ်ရဲၣ်သဲကတီၤအိၣ်ဝဲတဖၣ်
တၢ်ရၢၤလီၤအိၣ်လၢ KHRG ပုၤယဲၤသန့န့ၣ်လီၤ. တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤဘၣ်ယးဒီးတၢ်ကစီၣ်သ့ၣ်တဖၣ် ဘၣ်တၢ်နီၤဖးလီၤလၢ
တၢ်ကစီၣ်ကလုာ်ဖိခိၣ်, တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်တၢ်ကျိၤအကလုာ်, တၢ်လီၤတၢ်ကျဲး ဒီးန့ၣ်သ့ၣ်တဖၣ်အဖိခိၣ်န့ၣ်လီၤ. မ့ၢ်ဘၣ်သးဖး

(၁)တပတီၢ်-တၢ်ကထိၣ်သးအဂၢၢ်လီၤတၢ်လီၤဆး

တၢ်ကထိၣ်သးအကလုာ်	ကီၢ်ပယီၤသးခးတပျီၤကျိၤဖးဒိၣ်တဖၣ်
တၢ်ကထိၣ်သးမုၢ်နံၤမုၢ်သီ	လါမးၤရှး, ၄သီ, ၂၀၁၈နံၣ်
တၢ်ကထိၣ်သးတၢ်လီၤတၢ်ကျဲ (သဝီ, ကရူၢ်, ကီၢ်ဆၣ်, ကီၢ်ရှၢၣ်)	ခူပူၤသဝီ, ခူပူၤကရူၢ်, လူၤသီကီၢ်ဆၣ်, မုၢ်တြီၢ်ကီၢ်ရှၢၣ်

ပှၤလၢအတူၢ်ဘၣ်တၢ်တဂၤအဂၢၢ်အကျိၤ	
မံၤ	စီၤ၀---
သးနံၣ်	--- နံၣ်
မုၢ်/ခွါ	ခွါ
ကလုာ်	ကညီ
ဟံၣ်ဖိပီၤဖိ အိၣ် /တအိၣ်	အိၣ်
တၢ်ဖဲးတၢ်မၤ	ဖဲးအိၣ်ခးမၤအိၣ်စံၣ်/ဆူၣ်ချ့မၤစၢၤ
တၢ်ဘူၣ်တၢ်ဘါ	ခရံၣ်ဖိ
တၢ်ဟံၣ်မူၤ /လီၤလၢ	လီၤကဝီၤဆူၣ်ချ့မၤစၢၤကမံးတံၣ်ခိၣ်ခံ
အိၣ်ဆိးနူၤသဝီ	တ---သဝီ

ပှၤလၢအမၤအပယွဲတၢ်တဂၤအဂၢၢ်အကျိၤ				
မံၤ	လီၤလၢ	သးကျိၤ/ သးရှၢၣ် / သးတြီၤ	အိၣ်သ့ၣ်လီၤသးလီၤကျဲ /သးကလၢၤ	အခိၣ်အမံၤဒီးလီၤလၢ
ကီၢ်ပယီၤသးမုၢ်ဒိၣ်	တသ့ၣ်ညါ	တသ့ၣ်ညါ	ဆၣ်လီၤကို, လီၤဒိခိၣ်, ထံထီၣ်ပၢ် သးကလၢၤတဖၣ်	တသ့ၣ်ညါ

(၂)ပတီၢ်တပတီၢ်-တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤအကံၢ်အစီ

၁. ရှဲပှးပှၤနဟံးန့ၢ်တၢ်ကထိၣ်သးတခါအံၤ တဆီဘၣ်တဆီတက့ၢ်.
ဖဲလါမးၤရှး,၂၂သီ, ၂၀၁၈နံၣ်န့ၢ် ယမၤတၢ်ထံၣ်လီၤသံက့ၢ် ဒီး ဆူၣ်ချ့မၤစၢၤကမံးတံၣ်ခိၣ်ခံ လၢအမုၢ် စီၤ၀---လၢအသးနံၣ်အိၣ် ---နံၣ်. အဝဲမုၢ်တၢ် တ---သဝီဖိတဂၤန့ၢ်လီၤ. ဆၢကတီၢ်ခဲအံၤ အဝဲလဲၤဃုာ်အိၣ်ကမ့ၢ်ဝဲ ဘ---သဝီ, ခူပူၤကရူၢ်ဟီၣ်ကဝီၤန့ၢ်လီၤ.

ကွဲးနီၣ်ပုၤလၢဟ့ၣ်တၢ်ဂ့ၢ်အံၤတဂၤစုၣ်စုၣ်သ့ၣ်ညါ တၢ်ဂ့ၢ်အံၤအမ့ၢ်အတီၤလၢကျဲၤလဲၣ်.
ပုၤလၢအဟံၣ်ဖျါတၢ်ကစီၣ်တဂၤအံၤသ့ၣ်ညါတၢ်ကဲထီၣ်သးလီၤတံၢ်လီၤဆဲးခိဖျါအဝဲလဲၤခိဖျါဘၣ်ဝဲလၢအနီၣ်ကစၢ်န့ၣ်လီၤ.

(၃)ပတီၢ်တပတီၢ်-ဟံၣ်ဖျါတၢ်ကဲထီၣ်သးအဂ့ၢ်အကျါလၢလၢပုၤပုၤတက့ၢ်

ဟံၣ်ဖျါတၢ်ကဲထီၣ်သးအဂ့ၢ်အကျါလၢလၢပုၤပုၤတက့ၢ်.
--

ဖဲလါမးရှး, ၂၂သီ, ၂၀၁၈န့ၣ်န့ၣ် ယထံၣ်လိာ်သးဒီး ခုပူၤကရူၢ်ဆူၣ်ချ့မၤစၢၤကမံးတံၢ်ခိၣ်ခံတဂၤဖဲတ---သဝီန့ၣ်လီၤ. စုကဝဲၤတၢ်သဘံၣ်သဘုၣ်သ့ၣ်တဖၣ်အိၣ်ထီၣ်လၢ ကညီတၢ်ထူၣ်ဖျဲးသးမ့ၢ်ဒိၣ်ဒီး ကီၢ်ပယီၤသးမ့ၢ်ဒိၣ်ခံဖုအဘၢၣ်စၢၤယံာ်တုၢ်မးလံန့ၣ်လီၤ. ဖဲ ၁၉၉၇န့ၣ်န့ၣ် သဝီဖိလၢမ့ၢ်တြီၢ်ကီၢ်ရှ့ၣ်သ့ၣ်တဖၣ်ဘၣ်ယုၢ်မ့ၢ်ဖျါဆူပုၤလၢကျါ ခိဖျါကီၢ်ပယီၤသးထီၣ်ဒုးအဝဲသ့ၣ်အယီၤန့ၣ်လီၤ. သဝီဖိစီၤဝ--- လၢအအိၣ်လၢ တ---သဝီ, ခုပူၤကရူၢ်တဂၤ တဲဖျါထီၣ်အတၢ်လဲၤခိဖျါဘၣ်သးကီၢ်ပယီၤသးသ့ၣ်တဖၣ်အတၢ်ဆိၣ်တံၢ်မၤနၢၤအီၤအဂ့ၢ်န့ၣ်လီၤ. ဖဲ ၁၉၉၇ န့ၣ်န့ၣ်, ကီၢ်ပယီၤသးဒွဲၣ်အူကွံာ်အဟံၣ်အယီၤ အဝဲလဲၤယုၢ်အိၣ်ခူသ့ၣ်ကွံာ်ဆူပုၤလၢကျါန့ၣ်လီၤ. ကဒီးတစု ဖဲ ၂၀၁၇န့ၣ်န့ၣ်, ကီၢ်ပယီၤသးမၤဟးကွံာ်ဒူသဝီဖိတဖၣ် အတၢ်အိၣ်တၢ်ဆိးလီၤကျဲတဘျီကဒီးန့ၣ်လီၤ. လၢတၢ်န့ၣ်အယီၤသဝီဖိသ့ၣ်တဖၣ်ပလၢၢ်ဘၣ်ဝဲလၢ အဝဲသ့ၣ်ကမံးအိၣ်မၤအိၣ်တၢ်လၢကျါပူၤဒီး ကအိၣ်ဆိးလၢဒူသဝီပူၤအဂီၢ်တၢ်ဘံၣ်တၢ်ဘၢတအိၣ်ဘၣ်န့ၣ်လီၤ.

ဖဲလါမးရှး, ၂၀၁၈န့ၣ်န့ၣ် ကီၢ်ပယီၤသးမ့ၢ်သ့ၣ်တဖၣ် စးထီၣ်တုၢ်ထီၣ်ကျဲလၢ လီၢ်ကဝီၤဒူသဝီဖိတဖၣ်အိၣ်ဆိးလီၤကျဲအယီၤ လီၢ်ကဝီၤသဝီဖိတဖၣ်အိၣ်ထီၣ်ဒီးတၢ်ဘၣ်ယိၣ်ကီၢ်ဂီၤန့ၣ်လီၤ. အဝဲသ့ၣ်ဘၣ်ယိၣ်ဒီးန့ၣ်ဝဲလၢ ကီၢ်ပယီၤသးအတၢ်တုၢ်ကျဲအံၤ ဒုးကဲထီၣ်တၢ်သဘံၣ်သဘုၣ်သ့ၣ်တဖၣ်သ့ၣ်န့ၣ်လီၤ.

တယံာ်တမီၢ် ဖဲလါမးရှး, ၂၀၁၈န့ၣ်န့ၣ်အဆၢကတီၢ် စုကဝဲၤတၢ်သဘံၣ်သဘုၣ်ကဲထီၣ်သးတခါ ဖဲခုပူၤသဝီ, လူၤသီကီၢ်ဆၢ, မ့ၢ်တြီၢ်ကီၢ်ရှ့ၣ်အပူၤန့ၣ်လီၤ. တၢ်ဒုးကဲထီၣ်သးအဂ့ၢ်အံၤဟဲခိဖျါအသးလၢကီၢ်ပယီၤသးသ့ၣ်တဖၣ်တိာ်ကျဲၤဝဲလၢကတုၢ်ထီၣ်ကျဲဖဲ လၢမ့ၢ်ပျီဟီၣ်ကဝီၤ, လူၤသီကီၢ်ဆၢန့ၣ်လီၤ. ဟီၣ်ကဝီၤလၢကီၢ်ပယီၤသး တိာ်ကျဲၤဝဲလၢကတုၢ်ထီၣ်ကျဲန့ၣ် မ့ၢ်ကညီဒီးကလုာ်တၢ်ထူၣ်ဖျဲး သးမ့ၢ်ဒိၣ်တၢ်ဟီၣ်ကဝီၤအယီၤ အဝဲသ့ၣ်တဟ့ၣ်ကီၢ်ပယီၤသးသ့ၣ်တဖၣ် အတၢ်ခွဲးတၢ်ယာ်လၢကတုၢ်ထီၣ်ကျဲဘၣ်န့ၣ်လီၤ. ကညီဒီးကလုာ် တၢ်ထူၣ်ဖျဲးသးမ့ၢ်ဒိၣ်တဖၣ် တဟ့ၣ်စ့ၢ်ကီးကီၢ်ပယီၤသးတၢ်ပျဲလၢ ကဟဲစီၣ်န့ၣ်စးဖိကဟ့ၣ်လၢတၢ်တုၢ်ကျဲအဂီၢ်ဘၣ် ခိဖျါဟီၣ်ကဝီၤန့ၣ်မ့ၢ်ကညီတၢ်ထူၣ်ဖျဲးသးမ့ၢ်ဒိၣ် တၢ်ဟီၣ်ကဝီၤအယီၤန့ၣ်လီၤ. ဖဲန့ၣ် ကီၢ်ပယီၤသးစံးဆၢဝဲလၢအဝဲသ့ၣ်ကဟဲဖျါလီၤကျဲ လၢအစုဒုၣ်ဝဲ (ဟံၣ်ဖျါဝဲအတၢ်ဟံးသးဆၢပံာ်ကလၢလၢကတုၢ်ကျဲအံၤတုၤအန့ၢ်) န့ၣ်လီၤ.

ခိဖျါလၢသဝီဖိတဖၣ်ဘၣ်ကွၢ်ဆၢၣ်မဲာ်တုၢ် စုကဝဲၤတၢ်သဘံၣ်သဘုၣ်တလီၢ်လီၢ်အယီၤ အဝဲသ့ၣ်ဘၣ်ယိၣ်ဝဲလၢကီၢ်ပယီၤသး ကအိၣ်ဒီးတၢ်တိာ်ကျဲၤခူသ့ၣ်တမံၤမံၤလၢ တၢ်တုၢ်ကျဲတဘျီအံၤအပူၤန့ၣ်လီၤ. ဖဲလါမးရှး, ၄သီ, ၂၀၁၈န့ၣ်န့ၣ်မ့ၢ်ခိၣ်ထံးနံၤ ဂီၤခိန့ၣ် ကီၢ်ပယီၤသးမ့ၢ်တဖုလၢအဆီလီၤအသးကလၢဖဲဆၢလီၤကွီၢ်, ယိၣ်ဒီးခိၣ်ဒီးထံထီၣ်ပၢ်သဝီကပၤတဖၣ် စးထီၣ်ခးတပျီၤဝဲကျိဖးဒိၣ်တဖၣ်ဆူသဝီတဖၣ်အပူၤန့ၣ်လီၤ. တကးဒီးဘၣ်ကီၢ်ပယီၤသးမ့ၢ်ဒိၣ် န့ၣ်လီၤဟံးန့ၣ်စ့ၢ်ကီးတၢ်လီၢ်စးထီၣ်လၢ ဆၢလီၤကွီၢ်

တု၊ဆူလား၊မု၊ပျိုတင်လီ၊ လူ၊သီကီ၊ဆင် ဒ်အတင်တင်ဟ်အိၣ်ဝဲလၢကတုထီၣ်ကျဲဖဲတင်လီၢ်ဝဲန့ၣ်အသိးန့ၣ်လီၤ. ကီၢ်ပယီၤသုးမုၢ်ခးတပျီၤစ့ၢ်ကိးဝဲကျိးဖးဒိၣ်ဒီးကျိဖိတဖၣ်ဆူသဝီပူၤန့ၣ်လီၤ. လၢတၢ်ဘျၣ်ဂ့ၤတီၢ်ဘၣ်အပူၤ သဝီဖိသ့ၣ်တဖၣ်တဘၣ်ဒိလၢကီၢ်ပယီၤသုးတၢ်ခးတပျီၤကျိအယိ နီတဂၤဘၣ်န့ၣ်လီၤ.

တနံၤယီ ကီၢ်ပယီၤသုးန့ၣ်လီၤဆူ တမ့ၤခံသဝီဒီးဖိန့ၣ်ကိသဝီပူၤဒီး ခးတပျီၤသဝီဖိတဂၤလၢလၢလၢအထံၣ်ဝဲန့ၣ်လီၤ. ဘၣ်ဆၣ်ဒီး ဒ်တၢ်ဟ်ပျါ ဖဲလၢမးရှး, ၂၂သီ,၂၀၁၈န့ၣ်အသိး သဝီဖိသ့ၣ်တဖၣ်လုၢ်ပူၤဖျးကွံာ်အသးချ့ချ့ဆူပုၢ်လၢကျါအယိ တၢ်ဘၣ်ဒိဘၣ်ထံးတအိၣ်ဝဲဘၣ်န့ၣ်လီၤ. သဝီဖိလၢအလုၢ်ထီၣ်ကွံာ်လၢတၢ်ဒုးတၢ်ယၤအပူၤတဖၣ် အိၣ်ဟဲလၢ ခုပူၤ, တၢ်ကၢၢ်ဒၤ, ကီၤထၢၣ်ဒၤ, တမ့ၤခံ, တရူၤခံ, ဘီကး, ထံခံၣ်ခံ, ဆိဖၢခိၣ်, ကွီၤအ့ခံ, လၢမုၢ်ပျီ, ကွံၤဒု, ဘီလုဒၤ, ဘိၣ်န့ၣ်ဒၤ ဒီး မိၤကွံၢ်ခိၣ်သဝီသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

ဖဲလၢမးရှး, ၄သီတု၊ ၂၂သီ, ၂၀၁၈န့ၣ်အတီၢ်ပူၤ, တၢ်ဒုးစးပြးကဲထီၣ်ဝဲယိးဘျီလၢ ကညီဒီကလုာ် တၢ်ထူၣ်ဖျးသုးမုၢ်ဒိၣ် ဒီးကီၢ်ပယီၤသုးအဘၢၣ်စၢၤန့ၣ်လီၤ. လၢကညီဒီကလုာ်တၢ်ထူၣ်ဖျးသုးမုၢ်ဒိၣ်တကပၤတၢ်ဘၣ်ဒိဘၣ်ထံးတအိၣ်ဝဲဘၣ်. တချုးဖဲစုကဝဲတၢ်ဒုးတဖၣ်ကဲထီၣ်ဒီးဘၣ်သၢလၢဒီးလွံၢ်လၢအတီၢ်ပူၤန့ၣ် ကီၢ်ပယီၤသုးမုၢ်ဒိၣ်ပျါလီၤဝဲ ထွံၣ်ပျါတဖၣ်ဆူခုပူၤ, သ့ၣ်သ့ခံ, တယူၤပျီ, တၢ်သ့ခံ, ဘဲလိဒီးတၢ်ကီၢ်သဝီသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. လီၢ်ကဝီၤဖိတဖၣ်န့ၣ်ဝဲလၢ ထွံၣ်ပျါသ့ၣ်တဖၣ်အံၤမ့ၢ်ကီၢ်ပယီၤသုးမုၢ်အထွံၣ်မ့ၢ်လၢအကွၢ်ဂီၤတဖၣ်ဒိၣ်ဒီးလီၤဆီန့ၣ်ထွံၣ်လၢလီၢ်ကဝီၤဒူသဝီတဖၣ်အယိန့ၣ်လီၤ. ထွံၣ်ပျါသ့ၣ်တဖၣ်အ့ၣ်ဘၣ်ဝဲ ပုၤသဝီဖိသၢဂၤလၢတၢ်သ့ခံဒီးဘဲလိသဝီတဖၣ်န့ၣ်လီၤ. သဝီဖိလၢထွံၣ်ပျါအ့ၣ်ဘၣ်အကျါတဂၤသံဝဲ ဘၣ်ဆၣ်ဒီးအဂၤခံဂၤဒီးန့ၣ်ဘၣ် တၢ်ကူစၢၤယါဘျါအီၤ ချုးဆၢချုးကတီၢ်အယိတဒုးအိၣ်ထီၣ်တၢ်သံတၢ်ပုၢ်ဘၣ်န့ၣ်လီၤ. လၢတၢ်န့ၣ်အယိ တၢ်ကီၢ်သဝီဖိတဖၣ်ခးသံကွံာ်ထွံၣ်ပျါလွံၢ်ဒုလၢကီၢ်ပယီၤသုး ပျါလီၤအီၤအကျါတဖၣ်န့ၣ်လီၤ. ဘၣ်ဆၣ်ထွံၣ်ပျါ လၢကီၢ်ပယီၤသုးပျါလီၤဝဲအိၣ်ဒီးဝဲအါမးလၢလီၢ်ကဝီၤပူၤန့ၣ်လီၤ.

ဖဲကီၢ်ပယီၤသုးခးတပျီၤတၢ်လၢဒူသဝီပူၤအဆၢကတီၢ် သဝီဖိသ့ၣ်တဖၣ် လုၢ်စိာ်ဟံၣ်ယိတၢ်ဖိတၢ်လံ,တၢ်ကူတၢ်ကၢၤဒီးတၢ်အိၣ်တၢ်အီၤသ့ၣ်တဖၣ် ဆူတၢ်လုၢ်အိၣ်ကဒုလီၢ်တချုးဘၣ်န့ၣ်လီၤ. လၢတၢ်န့ၣ်အယိ သဝီဖိသ့ၣ်တဖၣ်ဘၣ်ကွၢ်ဆၢၣ်မဲာ်ဒီးတၢ်အိၣ်သးကီၢ်ခဲခဲ ဖဲအဝဲသ့ၣ်အိၣ်ခူသ့ၣ်လၢ ပုၢ်လၢကျါအဆၢကတီၢ်န့ၣ်လီၤ. သဝီဖိတနီၤက့ၤခူသ့ၣ်လၢအသဝီ လၢကက့ၤဟံးန့ၣ်ဟံၣ်ယိတၢ်ပိးတၢ်လိဒီး တၢ်အိၣ်တၢ်အီၤတနီၤန့ၣ်လီၤ. ဘၣ်ဆၣ်သဝီဖိတနီၤက့ၤဆူအသဝီတဘျီနီတစးဘၣ်. ပုၤလၢအက့ၤဟံးန့ၣ်တၢ်အိၣ်တၢ်အီၤဒီးဟံၣ်ယိတၢ်ပိးတၢ်လိတနီၤ က့ၤဟးလၢခိၣ်ဒီးတနီၤသ့ဝဲသိလုၢ်ယီၤန့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. သဝီဖိသ့ၣ်တဖၣ်ဝံစၢၤစိာ်စၢၤလီၢ်သးဟံၣ်ယိတၢ်ပိးတၢ်လိတနီၤဘၣ် ခိဖျိလၢအဝဲသ့ၣ်တၢ်ဆၢကတီၢ်အိၣ်ထဲစ့ၤကိာ်ဖိလၢကဝံစိာ်တၢ်ပိးတၢ်လိလၢ အနီၢ်ကစၢ်အဂီၢ်ဒုၣ်လဲာ်လီၤ.

သဝီဖိလၢဘၣ်လုၢ်ထီၣ်ကွံာ်ဝဲတဖၣ်အိၣ်လၢ ခုပူၤ, တၢ်ခဲဒၤ, ကီၤထၢၣ်ဒၤ, တမ့ၤခံ, တရူၤခံ, ဘီကး, ထံခံၣ်ခံ, ဆိဖၢခိၣ်, ကွီၤအ့ခံ, လၢမုၢ်ပျီ, ကွံၤဒု, ဘီလုဒၤ, ဘိၣ်န့ၣ်ဒၤ, မိၤကွံၢ်ခိၣ်သဝီသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. လီၢ်ကဝီၤဖိလၢအအိၣ်လၢသဝီ ၁၄ ပျါလၢအအိၣ်သ့ၣ်လီၤအသးလၢခုပူၤကရူၢ်အပူၤအံၤ ဘၣ်လုၢ်ထီၣ်ကွံာ်ဝဲ လၢအတၢ်အိၣ်တၢ်ဆိးအလီၢ် ဒီးလုၢ်ဝဲဆူပုၢ်လၢကျါန့ၣ်လီၤ.

သဝီဖိတဖန်နာဝဲလၢတၢ်ယုၢ်မ့ၢ်ပးဖျိးဒီးတၢ်သုးလီၢ်သုးကျဲၤဟဲကဲထီၣ်အသးခီဖျိ လၢကီၢ်ပယီၤသုးအတၢ် တုကျဲအယီၤန့ၣ်လီၤ. အဝဲသ့ၣ်န့ၣ်စ့ၢ်ကိးဝဲလၢ တၢ်တုကျဲအံၤတမ့ၢ်တၢ်ကဲဘျုးကဲဖှိၣ်လၢ လီၢ်ကဝီၤ သဝီဖိသ့ၣ်တဖန်ဘၣ်န့ၣ်လီၤ. မ့ၢ်တခီတၢ်တုကျဲအံၤ မၤဘၣ်ဒီးသဝီဖိအစုးလီၢ် စံၣ်လီၢ်တဖန်န့ၣ်လီၤ. လၢတၢ်န့ၣ်အယီၤ နူသဝီဖိသ့ၣ်တဖန်တအံၣ်ဒီးလၢ ကီၢ်ပယီၤသုးမုၢ်ဒိၣ်ကတုထီၣ်ကျဲၤ လီၢ်ကဝီၤပူၤအံၤ ဘၣ်န့ၣ်လီၤ. မ့ၢ်တခီလီၢ်ကဝီၤဖိတဖန်အံၣ်ဒီးဝဲလၢ ကီၢ်ပယီၤသုးကထုးကွံာ်အသုးကလၢတဖန် ဒ်သိးသဝီဖိသ့ၣ်တဖန် ကအိၣ်ဘၣ်က့ၤလၢအနူသဝီ ဒီးဖဲးအိၣ်မၤအိၣ်က့ၤတၢ် ခုၣ်ခုၣ်မုၢ်မုၢ်လၢအနီၢ် ကစၢ်တၢ်အိၣ်ဆိးလီၢ်ကျဲၤန့ၣ်လီၤ.

(၄)ပတီၢ်တပတီၢ်-တၢ်ယုၢ်န့ၣ်အခွဲး

မုၢ်ပုၤလၢအတူၢ်ဘၣ်တဖန် ဟ့ၣ်ပုၤတၢ်ခွဲးတၢ်ယာ်လၢပကသုတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤတခါအံၤခါ, ဟ့ၣ်ပုၤတၢ်ခွဲး တၢ်ယာ်လၢပကသုတၢ် ဂ့ၢ်အံၤလၢကျဲၤလဲၣ်.

သဝီဖိလၢအဟံၣ်ဖျါတၢ်ကစီၣ်တဂၤအံၤ ဟ့ၣ်တၢ်ပျဲလၢတၢ်ကရၤလီၤ တၢ်ကစီၣ်အံၤ ဒ်သိးဟီၣ်ခိၣ်ဒီးဘၣ် ကသ့ၣ်ညါဘၣ် ကီၢ်ပယီၤအတၢ်ဆိၣ်တၢ်မၤနၤလၢ လီၢ်ကဝီၤနူသဝီဖိတဖန်အဖီခိၣ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်ဂီၤတဘျီအံၤဘၣ်တၢ်ဒိန့ၣ်အီၤဝဲ လါမးရှး ၂၂သီ ၂၀၁၈ နံၣ် ဖဲတ---သဝီန့ၣ်လီၤ. တၢ်ဂီၤအံၤမုၢ်ဝဲ ခုပူၤကရူၢ်လီၢ်ကဝီၤဆူၣ်ချမၤစၢၤကမံးတံၢ်ခိၣ်ခံအဂီၢ် န့ၣ်လီၤ. အဝဲမံၤမုၢ် စီၤဝ---, သးနံၣ်---နံၣ်လီၤ. အဝဲဟံၣ်ဖျါထီၣ်ဘၣ်ယး သဝီဖိသ့ၣ်တဖန် ဘၣ်ယုၢ်မ့ၢ် ပးဖျိးဒီးသုးလီၢ်သုးကျဲၤခီဖျိ ကီၢ်ပယီၤသုးဒီးကညီဒီး ကလုာ်တၢ်ထူၣ်ဖျိးသုးမုၢ်ဒိၣ်စုကဝဲတၢ်သဘံၣ်သဘုၣ် အိၣ်ထီၣ်ဝဲအယီၤန့ၣ်လီၤ. [တၢ်ဂီၤ- KHRG]

တၢ်ဂီၤသ့ၣ်တဖၣ်အံၤဘၣ်တၢ်ဒီးန့ၢ်အိၤဖဲလါမးၣ်း ၁၄သီ ၂၀၁၈န့ၣ် ဖဲလၢၢ်မုၢ်ပျီဟီၣ်ကဝီၤပူၤန့ၣ်လီၤ. တၢ်ဂီၤတဖၣ် အံၤဟံၣ်ဖျါဝဲလၢသဝီဖိသ့ၣ်တဖၣ်ဘၣ်ဟံၣ်တ့ၢ်ကွၢ်အဟံၣ် ဃီဒီး တၢ်ပီးတၢ်လိတဖၣ် ဖဲအဝဲသ့ၣ်လဲၤလ့ၢ်ထီၣ်ကွၢ်ဆူ ပုၤလၢၢ်ကျါခိဖျါကီၢ်ပယီၤသး အတၢ်စုဆူၣ်ခိၣ်တကး အယိ န့ၣ်လီၤ. ကီၢ်ပယီၤသးတဖၣ် ခးလီၤဝဲကျိဖးဒိၣ်တဖၣ် ဆူ လီၢ်ကဝီၤသဝီအါဖျါအပူၤလီၤ. အဝဲသ့ၣ်ထီၣ်ဒုး တပျီၤတၢ်အံၤ မ့ၢ်လၢ ကညီဒီးကလုာ်တၢ်ထူၣ်ဖျးသးမုၢ်ဒိၣ် ဒီးသဝီဖိ တဖၣ်တဟ့ၣ်တၢ်ပျဲလၢ အဝဲသ့ၣ်ကတုၤထီၣ် ကျဲဖဲဟီၣ်ကဝီၤပူၤဘၣ်အယိလီၤ. [တၢ်ဂီၤ- KHRG]

တၢ်ဂီၤတဖၣ်အံၤ ဘၣ်တၢ်ဒီးန့ၢ်အိၤဖဲ လါမးၣ်း ၁၄ ဒီး ၁၅ သီ ၂၀၁၈န့ၣ် ဖဲလၢၢ်မုၢ်ပျီဟီၣ်ကဝီၤအပူၤန့ၣ်လီၤ. တၢ်ဂီၤ တဖၣ်ဟံၣ်ဖျါထီၣ်ဝဲ သဝီဖိသ့ၣ်တဖၣ် တီဆူၤဟုသးလၢ သိ လုၣ်ယီၢ်အလီၤ ဖဲအဝဲသ့ၣ်လဲၤလ့ၢ်အိၣ်ကဒုဆူပုၤလၢၢ်ကျါ အဆၢကတီၢ်န့ၣ်လီၤ. ခိဖျါလၢသဝီဖိသ့ၣ်တဖၣ် ဘၣ်ယုာ်မ့ၢ် ဟးဖျိးကွၢ် ပစုၣ်ပတုၤဆူပုၤလၢၢ်ကျါအယိဒီး စိာ်ကွၢ်ဝဲ တၢ်အိၣ်တၢ်အိၣ်, ဆၢၣ်ဖိကီၢ်ဖိလၢအတုၣ်ဝဲဒီး တၢ်ပီးတၢ်လိ အဂၤတဖၣ် တန့ၢ်တဘျီယီၤဝဲလၢာ်ဘၣ်. အဝဲသ့ၣ်ဟံၣ်ရူ သုၣ်ဝဲ ဟုသးထၢၣ်တဖၣ် ဖဲကျဲတၢ်ဒုၣ်စၢၤလၢသဝီပူၤ ဒီးပုၤလၢၢ်ကျါန့ၣ်လီၤ. အဝဲသ့ၣ်ဟံၣ်က့ၤဟံးန့ၢ်ရူသုၣ်က့ၤ ဟုသးထၢၣ်တဖၣ်အံၤ လၢမုၢ်န့ၢ်ခိအဆၢကတီၢ်န့ၣ်လီၤ.

[တၢ်ဂီၤ- KHRG]

တၢ်ဂီၤသ့ၣ်တဖၣ်အံၤဘၣ်တၢ်ဒိၣ်န့ၣ်အိၣ်လဲၤ လါမးၣ်း ၂၀၁၈ နံၣ် ဖဲလၢၢ်မ့ၢ်ပျီၣ်ဟီၣ်ကဝီၤအပူၤန့ၣ်လီၤ. တၢ်ဂီၤတဖၣ်အံၤ ဟံၣ်ဖျါထီၣ်ဝဲ သဝီဖိလၢ ဘၣ်ဃုာ်မ့ၢ်ဟးဖျိးဖဲထံလီၢ်ကီၢ်ပူၤ တဖၣ်လဲၤဃုာ်အိၣ်ကဒုလၢပုၤလၢကျါ မ့ၢ်လၢကီၢ်ပယီၤသး ခးတပျီၤကျိးဖးဒိၣ်တဖၣ် ဆူလီၢ်ကဝီၤသဝီပူၤအယံၣ်န့ၣ် လီၤ. ပုၤဃုာ်မ့ၢ်ဟးဖျိးတဖၣ်အံၤ မ့ၢ်ဝဲသဝီဖိလၢခူပူၤကရူၢ် ကျါတဖၣ်န့ၣ်လီၤ. အဝဲသ့ၣ်ဘၣ်ကွၢ်ဆၢၣ်မဲၣ်ဒီး တၢ်ကီ တၢ်ခဲ, တၢ်တၢ်တၢ်တဖၣ်လၢတၢ်အိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ချ့, တၢ်ဘံၣ် တၢ်ဘၢဒီး တၢ်အိၣ်ဆိးလီၢ်ကျဲသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

[တၢ်ဂီၤ- KHRG]

Mu Traw (Hpapun) District

Karen Human Rights Group (KHRG)